

Workshop om faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge (videregående opplæring) i Fagfornyelsen

Dag Fjæstad

22.8.2018

NASJONALT SENTER FOR
FLERKULTURELL OPPLÆRING (NAFO)

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

Hva skal vi gjøre nå?

- Målet med workshopen er å få innspill til revisjonen av læreplanen i Norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge (vgo). Den starter med en gjennomgang av det foreløpige forslaget til læreplan. Deretter blir det diskusjon rundt planen og mulige eksamensformer, og deltakerne blir bedt om å komme med innspill. Her kan man få mulighet til å påvirke læreplanarbeidet!

Først litt om fagfornyelsen – fra Udir

- Vi skal fornye læreplanene ved å gjøre dem mer relevante for framtiden. Fagene skal få mer relevant innhold, tydeligere prioriteringer og sammenhengen mellom fagene skal bli bedre.
- Målet er å styrke utviklingen av elevenes dybdelæring og forståelse. Verdigrunnlaget skal løftes fram i læreplanene, og elevene skal blant annet jobbe tverrfaglig med demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring.

Litt om fagfornyelsen – forts.

- Vi skal beholde dagens fag, men fornye innholdet. Kritisk tenkning og refleksjon vil bli en viktig del av hva elevene skal lære i skolen. I tillegg skal de praktiske og estetiske fagene styrkes. Vi ønsker også mer kreativitet i skolen og at elevene skal lære på nye måter.
- Prioriterte områder: Dybdelæring, tverrfaglige temaer, kjerneelementer i fag

Kort om tidsplanen framover

Nå: Oppsummering av innspill fra spørringen

25.1. Læreplangruppene leverer endelig utkast

1.3. Læreplanene på høring

15.9. Læreplanene oversendes KD

1.11. Læreplanene fastsettes

Læreplanene tas i bruk i skolen høsten 2020

Generelt om kort botidplanen

- Planen er kompetansegivende på lik linje med den ordinære norskplanen, men den har en egen vurderings- og eksamensordning
- Den speiler den ordinære norskplanen, men den
 - har et sterkere språklæringsperspektiv
 - tar høyde for at mange av elevene har et betrakterperspektiv i forhold til norsk kultur

Kjerneelementer i faget fastsatt av KD

- Tekst i kontekst
- Kritisk tilnærming til tekst
- Muntlig kommunikasjon
- Skriftlig tekstskeping
- Språket som system og mulighet
- Språklig mangfold
- Elevene/deltakerne skal ha kunnskap om dagens språksituasjon i Norge og utforske dens historiske bakgrunn. De skal ha innsikt i sammenhengen mellom språk, kultur og identitet og kunne forstå egen og andres språklige situasjon i Norge. Elevenes egne erfaringer fra hjemlandet og Norge kan gi viktige perspektiver.

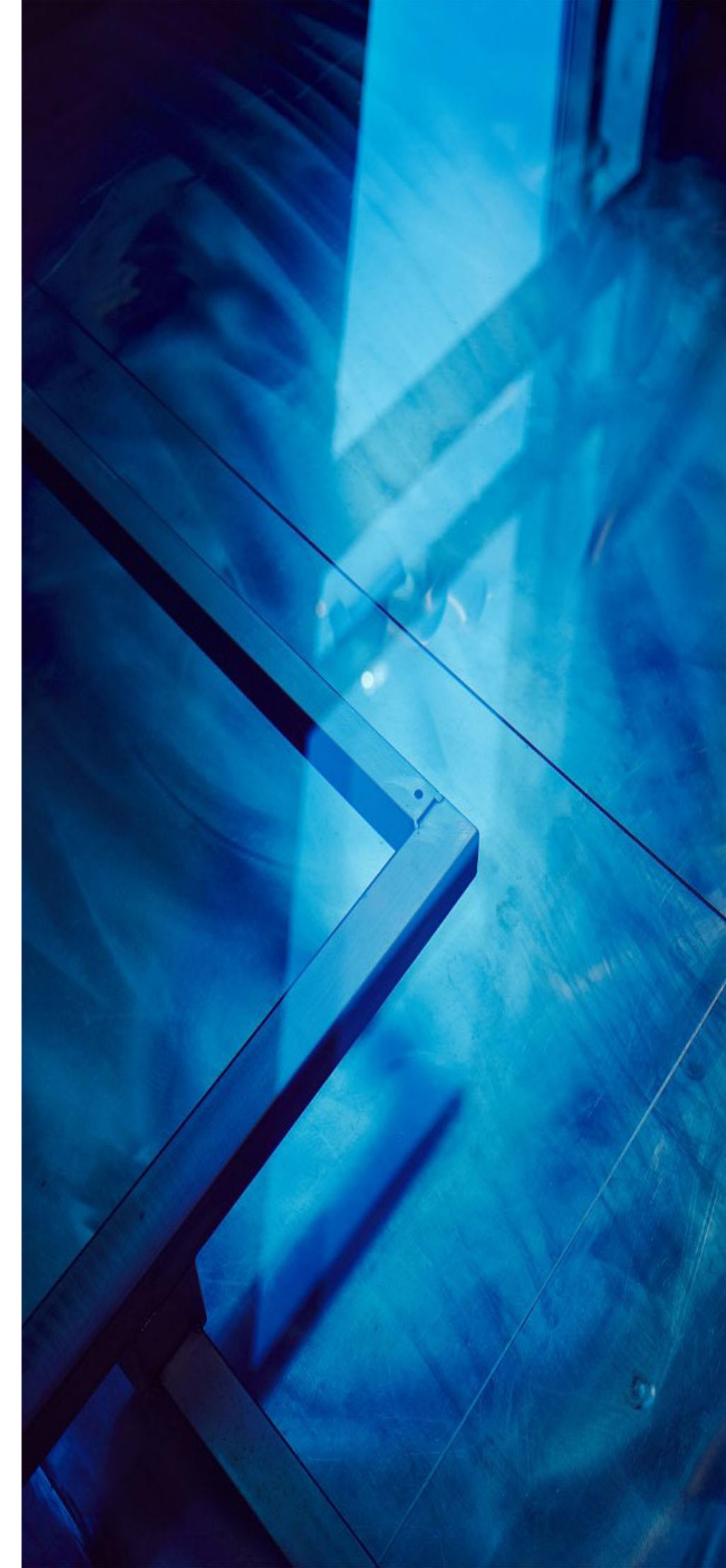
Grunnleggende ferdigheter i faget - Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge er å kunne samhandle med andre gjennom å lytte, fortelle og samtale og å uttrykke seg hensiktsmessig i ulike kommunikasjonssituasjoner. Faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge har et særlig ansvar for å utvikle lytteforståelse, ordforråd, begrepsapparat og uttale, og dette må vektlegges i større grad enn i det ordinære norskfaget.

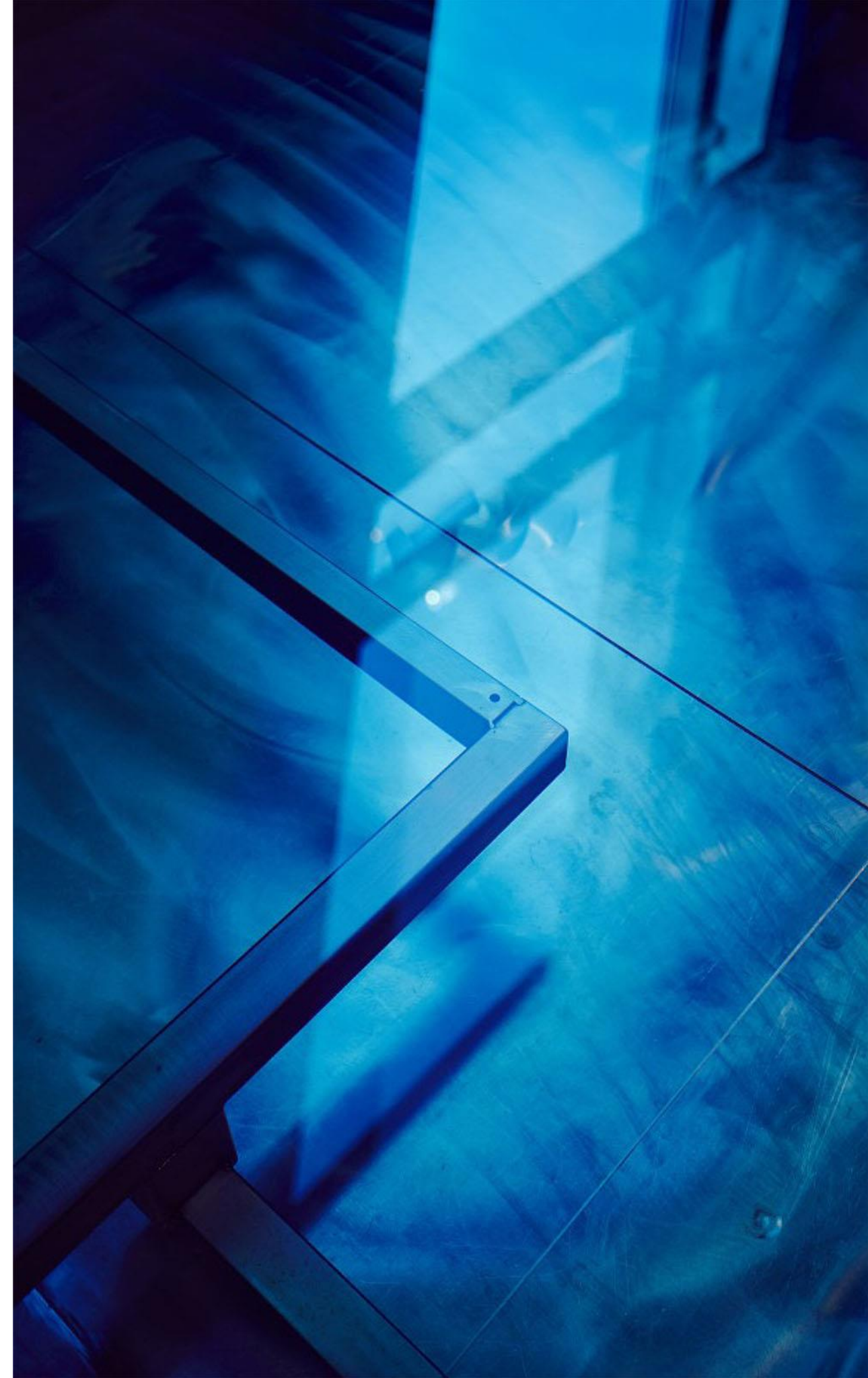
Å kunne lese

Å kunne lese i faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge er å skape mening i et bredt utvalg av egnede tekster fra nåtid og fortid. Norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge har et særlig ansvar for å utvikle kompetanse i lesestrategier, skjønnlitterær lesing og kritisk vurdering av tekst. En komparativ tilnærming til lesing der elevenes/deltakernes erfaringer fra hjemlandet og Norge inngår, kan bidra til dypere forståelse.

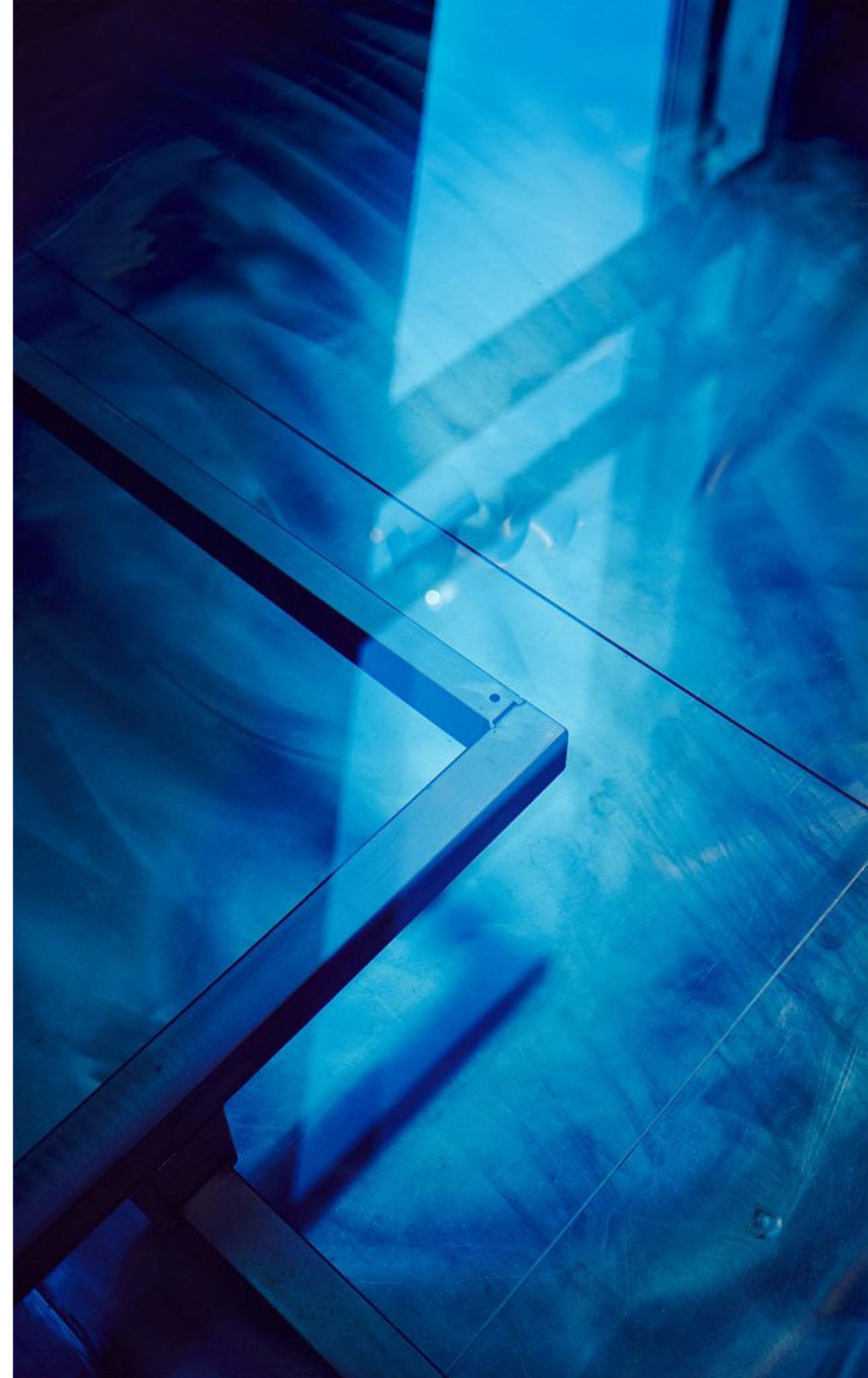
Å kunne skrive

Å kunne skrive i faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge er å utvikle skrivekompetanse på norsk, og å skrive for å kommunisere, utforske, lære, ytre seg og uttrykke seg kreativt. Faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge har et særlig ansvar for at elevene / deltakerne utvikler kompetanse i å planlegge, utforme og bearbeide tekster tilpasset formål, medium og mottaker.

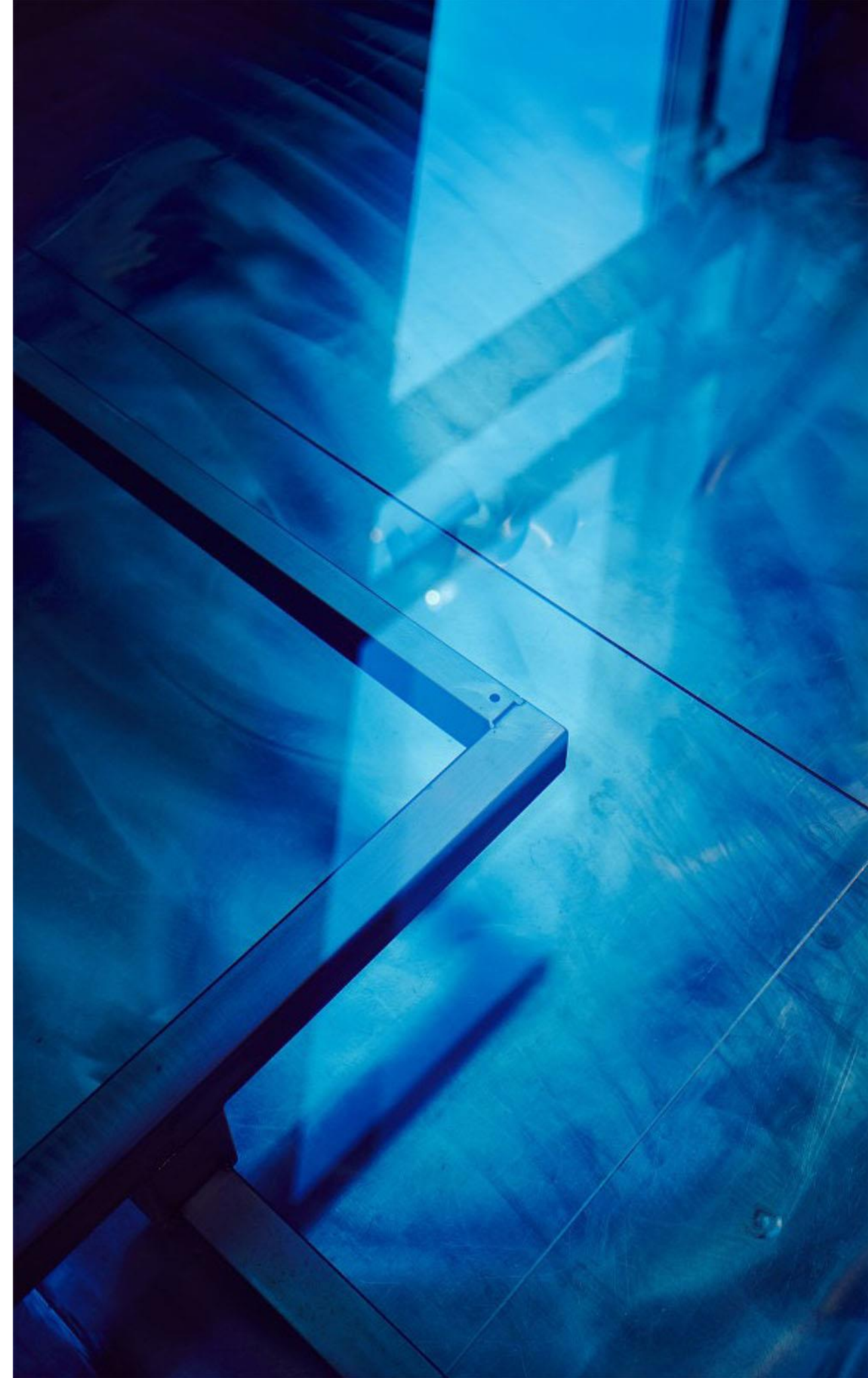
Å kunne regne

Å kunne regne i faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge er å lese og forstå tekster som inneholder tall, størrelser eller geometriske figurer.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge er å utvikle digitale ferdigheter og å bruke digitale ressurser i språklæring, informasjonsinnhenting, lesing, tekstskaping og kommunikasjon, og refleksjon rundt innhold og form i digitale kilder og verktøy.

Progresjon muntlig

- **Vg1**
- (samtale om og) sammenlikne sætrekk ved norsk språk med eget morsmål eller andre språk de kjenner
- uttrykke seg med forståelig uttale, forstå vanlige idiomer og ha et tilstrekkelig stort ordforråd til å kunne forstå hovedinnholdet i undervisningen og delta i diskusjonene i klasserommet
- bruke norskspråklige og flerspråklige digitale læringsressurser knyttet til ulike fag for å utvikle uttale, ordforråd og begrepsapparat
- **Vg2**
- lytte til, kunne gjengi og sammenfatte informasjon i ulike egnede tekster
- utvikle et funksjonelt ordforråd og uttrykke seg med godt forståelig uttale
- bruke norskspråklige og flerspråklige digitale læringsressurser knyttet til ulike fag for å utvikle ordforråd og begrepsapparat
- **Vg3**
- lytte til, vurdere og reflektere over informasjon i ulike egnede tekster
- **uttrykke seg med god uttale og et variert ordforråd**

Progresjon skriving

- **Vg1**
- **skrive enkle informative, argumenterende og fortellende tekster** tilpasset mottaker, formål og medium for hånd og på tastatur
- kjenne til og til en viss grad mestre sentrale regler innenfor ortografi, formverk, setningsbygning og tekstbinding og variere ordvalg og setningsbygning i egen skriving
- **Vg2**
- **skrive informative, argumenterende og fortellende tekster** og enkle litterære tolkninger
- kjenne til og mestre sentrale regler innenfor ortografi, formverk, setningsbygning og tekstbinding
- sammenlikne særtrekk ved norsk skriftspråk med eget morsmål eller andre språk de kjenner
- **Vg3**
- **skrive argumenterende, reflekterende og fortellende tekster** og fagartikler
- skrive litterære tolkninger og sammenlikninger
- uttrykke seg med et funksjonelt ordforråd og god språkføring og mestre sentrale regler innenfor formverk og ortografi

Ressursperspektiv lesing / kultur

- **Vg1 SF / Vg2 YF**
- samtale om form, formål og innhold i kortere og lengre egnede tekster fra nåtid og fortid og vurdere tekstene ut fra egne erfaringer og referanserammer
- reflektere over hvordan tekster framstiller menneskers livsbetingelser og møter mellom ulike kulturer
- utforske språklig mangfold i Norge og samtale om hvordan språklige møter kan skape språkendring
- **Vg2**
- sammenligne fortellemåter og verdier i et utvalg egnede samtidstekster med fortellemåter og verdier i myter og folkediktning fra ulike land

Yrkesretting

I læreplanen er det foreslått egne mål for yrkesfag:

- bruke relevant fagterminologi til å presentere, forklare og dokumentere faglige emner og arbeidsprosesser fra eget utdanningsprogram
- ha kunnskap om relevante sjangre og lese fagtekster fra eget utdanningsprogram
- uttrykke seg skriftlig og muntlig i relevante sjangre fra eget utdanningsprogram

Vil målene bidra til mer vellykket yrkesretting?

Generelle innspill 1 – vurderingsordning

Vg2 yrkesfag i dag

- Elever skal ha én standpunktkarakter og kan trekkes ut lokalgitt skriftlig og/eller muntlig eksamen

Vg3 studieforbredende i dag

- Elever skal ha to standpunktkarakterer, én i norsk skriftlig og én i muntlig
- Elever skal opp til sentralgitt eksamen i norsk skriftlig, de kan i tillegg trekkes ut til lokalgitt muntlig eksamen

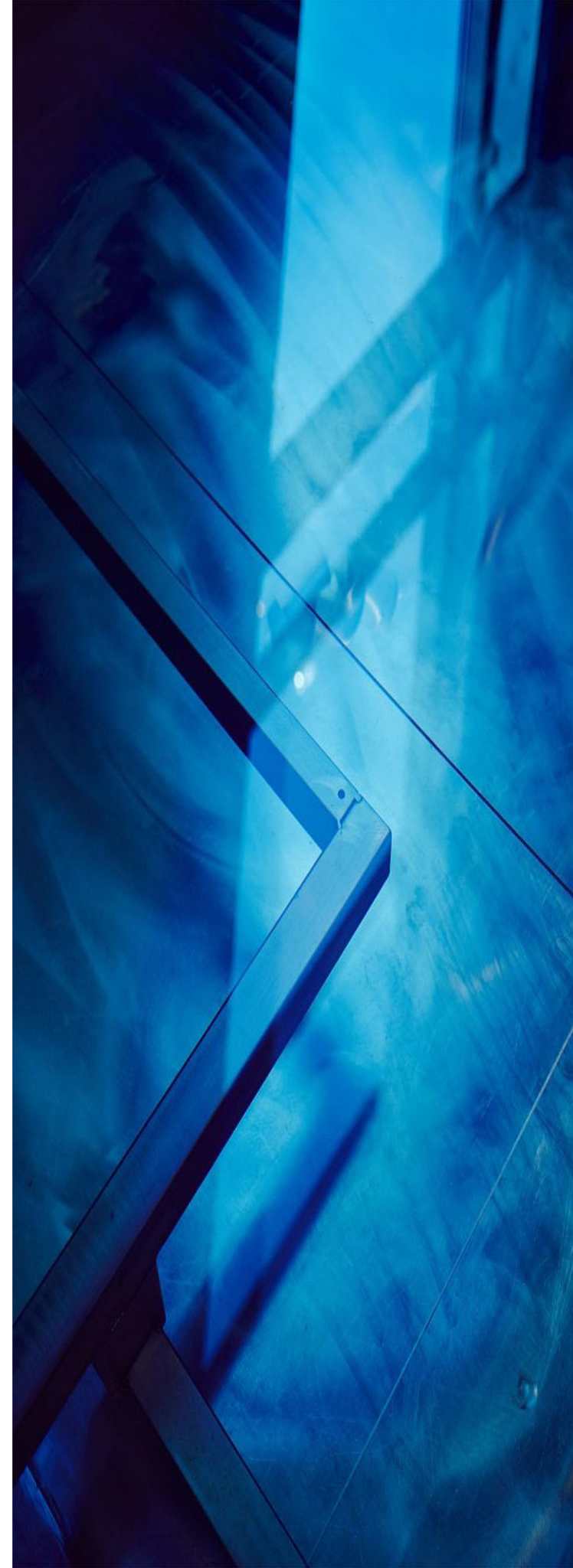
Bør dagens ordning videreføres?

Generelle innspill 2 - læreplanmål på nivåer

- I dag er det egne kompetansemål knyttet til alle tre årstrinn på studieforberevende utdanningsprogram.
- I det ordinære norskfaget foreslår nå læreplangruppa å slå sammen kompetansemålene på Vg2 og Vg3. Vi som jobber med kort bortidplanen ønsker fortsatt å ha egne kompetansemål for alle tre årstrinn.

Hva mener dere?

Generelle innspill 3 –konkretisering i ulik grad

Den ordinære læreplanen i norsk ha disse målene på Vg2 / Vg3:

- reflektere over hvordan tekster fra 1500-, 1600- og 1700-tallet forholder seg til litterære tradisjoner, og vurdere om tekstene er aktuelle i dag
- analysere og tolke skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk fra 1800-, 1900- og 2000-tallet
- gjøre greie for hvordan tekster fra 1800- og 1900-tallet forholder seg til litterære tradisjoner, og sammenlikne disse med tekster fra nyere tid

Kort botidsplanen har disse:

- analysere, tolke og reflektere over egnede tekster fra nåtid og fortid, og se tekster i sammenheng med den litterære tradisjonen de er en del av
- lese et utvalg egnede samtidstekster og reflektere over hvordan disse

Generelle innspill 4 – retorikkens plass i planene

Kort botidplanen:

Vg1: -gjenkjenne retoriske appellformer i egnede tekster, og utforske hvordan språk kan uttrykke ulike holdninger

Vg2: -bruke retoriske appellformer i egen tekstskaping

Vg3: -beskrive og vurdere bruken av retoriske appellformer i egnede tekster
-bruke kunnskap om retoriske appellformer i diskusjoner og presentasjoner

Ordinær norskplan ender med

-skrive retoriske analyser av sakprosatekster

Er det riktig at elever på kort botidplanen ikke skal skrive analyser?